

TARTU ÜLICOOLI RAAMATUKOGU

Fond 60

PARROT

Inventarimistu

1801-1982

Sissejuhatus

Georg Friedrich (George Frédéric) **Parrot** sündis 5. juulil 1767 Montbéliardis kirurgi Jean Jaques Parrot' pojana. Aastail 1782-1786 õppis ta Stuttgardi ülikoolis matemaatikat ja füüsikat. 1795. a. tuli G. F. Parrot Liivimaale koduõpetajaks ja oli aastail 1796-1801 Liivimaa Üldkasuliku ja Õkonoomilise Sotsieteedi sekretäriks. 1801. a. kaitses ta Königsbergis doktoriväitekirja, sama aasta kevadel tuli Tartusse ja sügisel hakkas eraviisil lugema populaarse mehhaanika kursust. G. F. Parrot osales Tartu ülikooli taasrajamises ja juhtis ülikooli põhikirja väljatöötamist. Aastail 1802-1826 oli ta Tartu ülikooli füüsikaproffessor, valituna 1802. a. prorektoriks ning 1802-1803, 1805-1806 ja 1812-1813 rektoriks. G. F. Parrot oli Peterburi Teaduste Akadeemia tegevliige aastail 1826-1840, 1840. aastast auliige. Ta suri 20. juulil 1852 Helsingis.

G. F. Parroti esimene poeg **Wilhelm Friedrich Parrot** (1790-1872) õppis Tartu ülikoolis teoloogiat ja töötas hiljem Lätimaal Burtniekis pastorina. G. F. Parroti noorem poeg **Johann Jacob Friedrich Wilhelm Parrot** sündis 14. okt. 1791 Karlsruhes. A. 1807-1814 õppis ta Tartu ülikoolis ja omandas 1814. a. meditsiinidoktori kraadi. Ta täiendas end Lääne-Euroopa ülikoolides. Aastail 1821-1826 töötas Friedrich Parrot Tartu ülikooli füsioloogia ja patoloogia professorina, isa lahkumisel ülikoolist, 1826-1841 füüsikaproffessorina. Aastail 1830-1831 oli ta Tartu ülikooli prorektor ja 1831-1833 rektor. 1816. aastast alates oli Friedrich Parrot Peterburi Teaduste Akadeemia korrespondeeriv liige. Aastatel 1811-1837 sooritas J. J. F. W. Parrot uurimisreise Kaukaasias, Krimmis, Alpides, Püreneedes, Nordkapil. 1829. a. tõusis ta esimesena Suure Ararati tippu, saatjaks Hatšatur Abovjan. Friedrich Parrot suri 15. jaan. 1841. a. Tartus.

J. J. F. W. Parroti poeg **Moritz Friedrich Parrot** (1831-1882) õppis Tartu ülikoolis füüsikat, hiljem töötas Peterburis elektri- ja sideinsenerina. Friedrich Parroti poeg **Otto Parrot** (s. 1836) õppis Tartu ülikoolis füüsikat, meditsiini ja keemiat. Ta töötas telegraafiülemana Orjol-Vitebski raudteel.

Käesoleva fondi materjalid ei ole Tartu ülikooli raamatukogusse saanud tervikliku pärandina. Põhiosa neist anti Tartu ülikoolile ja ülikooli raamatukogule üle Friedrich Parroti poja Moritz Parroti järeltulijate poolt Moskvast 1963.-1964. aastal. 1965. a. jaanuaris võeti käsikirjad raamatukogu käsikirjade osakonnas arvele ja anti neile ühine kohaviit MsCr. 1163 (käesolevas nimistus s. 5, s. 6, s. 8, l. 1-2; s. 10, s. 11, s. 12, s. 13, l. 1-3; s. 14, s. 15, s. 20). 1972. a. Parroti fondi läbi töötades liideti siia lisaks käsikirjadele Moskvast saadud Friedrich Parroti reisidel kasutatud esemed, raamat ja foto teda kujutavast gravüürist, ühtlasi liideti fondi G. F. Parroti päritolu puudutavat, mis raamatukogusse oli laekunud ülikooli rektorilt 1967. a. (tulmed 1967:6, 1967:9). Kokku sisaldas Parroti fond 19 säilikut.

Seoses G. F. Parroti 200. sünniaasta tähistamisega elavnes tema elu ja tegevuse uurimine ja tekkinud kontaktid tõid raamatukogule täiendavaid materjale. Prof. V. Vaga andis üle oma uurimusi ja artikleid G. F. Parroti päritolu küsimuses ja Montbéliardist F. Mülhenheimilt laekunud artikleid, kirju, arhiivikoopiaid, trükiseid jm G. F. Parrotit puudutavat. Raamatukogusse jõudsid materjalid 1980. aastate algul Elsa Kudu vahendusel, kes need ühtlasi süstematiseeris. Et uue tulme maht oli suhteliselt suur, materjal mitmelaadiline ja prantsuskeelne, koostati ühtluse huvides käesolev uus fondinimistu. Siia liideti veel 1968. a. H. Grosselt Magdeburgist laekunud fotokoopiaid kahest G. F. Parroti kirjast ja ühest artiklist (tulme 1968:5).

Sisukord

I	Biograafilisi dokumente ja tegevusega seotu	1
II	Kirjad	
	<i>1. Jean Jaques Parrot´ ja Georg Friedrich Parroti kirjad</i>	<i>2</i>
	<i>2. Kirjad Johann Jacob Friedrich Wilhelm Parrotile</i>	<i>2</i>
III	Parrotite mälestusesemed	3
IV	Teiste isikute materjale	4
V	Materjale Parrotite kohta	
	<i>1. Kirjad seoses G. F. Parroti elu ja tegevuse uurimisega</i>	<i>5</i>
	<i>2. Parrotite elu ja tegevust puudutavad käsikirjad, trükised, lõigendid, kserokoopiad</i>	<i>6</i>
	<i>3. Parrotite materjalide üleandmisega seotu</i>	<i>8</i>

I Biograafilisi dokumente ja tegevusega seotu

- 1 Georg Friedrich Parroti (George Frédéric Parrot') sünnitõend, 5. juuli 1767. Väljavõte Montbéliardi linnaarhiivi kirikuregistrist. Kserokoopia, tõestatud masinakirjakoopiad ja F. Mülhenheimi ümberkirjutis kaasaegses prantsuse keeles.
Koopiad 18. märts 1936-18. mai 1967
8 l.
Prantsuse k.
L. 5: Arhivaar F. Mülhenheimi kiri L. Rudraufile, 9. mai 1967. Masinakirjal. koopia.
L.6-8: Leopold Frédéric Parrot' poja George Frédéric Parrot' sünnitõendi koopiad.
- 2 1. Georg Friedrich Parroti genealoogia. Koostanud Montbéliardi linnaarhiivi jt allikate põhjal F. Mülhenheim. Kserokoopia.
[1967]
2. F. Mülhenheim ja Ch. Mathiot nime *Parrot* päritolust. Käsikiri ja kserokoopia trükisest. Koopiad 1958, [1967]
5 l.
Prantsuse k.
- 3 Königsbergi ülikooli diplom Georg Friedrich Parrotile filosoofiadoktori kraadi andmise kohta. Trükis.
1801
1 l.
Ladina k.
End. nr.: F 60, s. 2.
- 4 Parrot, Georg Friedrich
Kõne 6. aug. 1806. a. Tartu ülikooli raamatukogu hoone avamisel Toomel ning rektoriameti üleandmise puhul. Kserokoopia RAKA-s säilitatavast käsi- kirjalisest koopiast (F 402, nim. 3, s. 2467, l. 47-55), masinakiri.
Koopiad [1970]
28 l.
Saksa k.
- 5 Georg Friedrich Parroti laenutussedel raamatute laenamise kohta Liivimaa Üldkasuliku ja Ökonoomilise Sotsieteedi Raamatukogust.
8. märts 1830
1 l.
Saksa k.
End. nr.: Mscr. 1163; F 60, s. 11

Säiliku nr.	Kirje
6	<p>Parrot, Wilhelm Friedrich Dem jungen Paare. Pulmalaul Johann Jacob Friedrich Wilhelm Parroti abiellumise puhul Henriette Parrotiga. 1. sept. 1821 1 l. Saksa k. Lehe allserval J. J. F. W. Parroti märke autori kohta. End. nr.: Mscr. 1163; F 60, s. 12.</p>

II Kirjad

1. *Jean Jaques Parrot' ja Georg Friedrich Parroti kirjad*

- 7 Parrot, Jean Jaques
1 kiri tundmatule. Kserokoopia autograafkirjast Montbéliardi arhiivis.
Montbéliard, 21. juuli 1790
1 l.
Prantsuse k.
Kirja algul pöördumine: Nos seigneurs.
- 8 Parrot, Georg Friedrich
4 kirja Nikolai I-le. Koopiad.
Peterburi, 20. sept. 1836-veebr. 1849
5 l.
Prantsuse k.
2 käsikirjalist koopiat ja 2 kserokoopiat Läti NSV RAKA-s leiduvatest kontseptidest.
End. nr.: Mscr. 1163; F 60, s. 10, l. 1-2
- 9 Parrot, Georg Friedrich
2 kirja [Heinrich Christian Schumacherile]. Fotokoopiad.
Peterburi, 11./22. juuni-10./22. juuli 1836
9 l.
L. 2-4 koos 22. juuni kirjaga H. C. Schumacherile saadetud G. F. Parroti artikli *Ueber den Höhenunterschied des caspischen und des schwarzen Meeres* (fotokoopia). Originaalid asuvad: Deutsche Staatsbibliothek Berlin. Nachlass Schumacher (Bd. 38).

2. *Kirjad Johann Jacob Friedrich Wilhelm Parrotile*

- 10 Bunge, Alexander Georg v.
1 kiri Johann Jacob Friedrich Wilhelm Parrotile.
Kaasan, 22. apr. 1835
2 l.
Saksa k.
End. nr.: Mscr. 1163; F 60, s. 4.

Säiliku nr.	Kirje
11	<p>Busch, Andreas Caspar Friedrich 1 kiri Johann Jacob Friedrich Wilhelm Parrotile. 16. veebr. 1829 2 l. Saksa k. L. 2: J. J. F. W. Parrotile pühendatud luuletus. End. nr.: Mscr. 1163; F 60, s. 5.</p>
12	<p>Engelhardt, Carl Johann Hermann 1 kiri Johann Jacob Friedrich Wilhelm Parrotile. Sehlen, 19. dets. 1830 2 l. Saksa k. Lakkpitseriga. End. nr.: Mscr. 1163; F 60, s. 6.</p>
13	<p>Humboldt, Alexander v. 1 kiri Johann Jacob Friedrich Wilhelm Parrotile. Autograaf ja G. F. Parroti käsikirjaline koopia. Berliin, 28. mai 1834 3 l. Saksa k. Lisa: Kserokoopiad A. v. Humboldti kirja publikatsioonidest. End. nr.: Mscr. 1163; F 60, s. 7, l. 1-2.</p>
14	<p>Lieven, Carl Christoph v. 1 kiri Johann Jacob Friedrich Wilhelm Parrotile. Grenzhof, 18. veebr. 1834 2 l. Saksa k. End. nr.: Mscr. 1163; F 60, s. 8.</p>
15	<p>Parrot, Emilie 1 kiri Johann Jacob Friedrich Wilhelm Parrotile. Tartu, 28. juuli 1837 2 l. Saksa k. Lakkpitseri ja postitemplitega. End. nr.: Mscr. 1163; F 60, s.9.</p>

III Parrotite mälestusesemed

- 16 Johann Jacob Friedrich Wilhelm Parrotile kuulunud välikaalud. Vask.
End. nr.: F 60, s. 13.

Säiliku nr.	Kirje
17	Johann Jacob Friedrich Wilhelm Parrotile kuulunud baski päikesekell. Puust toruke väljakäiva messingkeelega aja mõõtmiseks. Püreneede reisilt 1817, J. J. F. W. Parroti omapoolsete täiustustega. End. nr.: F 60, s. 14.
18	Johann Jacob Friedrich Wilhelm Parrotile kuulunud välikomplekt: nuga, lusikas, kahvel, serveerimiskahvel. Hõbe. Peal ja vartel barokne kaunistus, inkrustatsioon. End. nr.: F 60, s.15.
19	Parrot, Johann Jacob Friedrich Wilhelm Reise zum Ararat. I-II. Berlin, 1834. Trükis. 5 l., 263 lk., 2 l., 199 lk., 7 vaselõike ill. L. 1: J. J. F. W. Parroti lese pühendus oma pojale Otto Parrotile. 24. dets. 1864. End. nr.: F 60, s.16.
20	1. Johann Jacob Friedrich Wilhelm Parroti portree. Foto tundmatu kunstniku litograafiast. J. J. F. W. Parroti pojanaise pühendusega oma pojale Egmontile. Foto: Е. Пейрошь Орел. 2. Postkaart J. J. F. W. Parroti ja H. Abovjani portreedega. H. Abovjani lapselapse pühendusega E. Kudule. 1967. Allkiri: Виктория В. End. nr.: F 60, s. 17.

IV Teiste isikute materjale

- 21 1. Dokumendid seoses Joachim Christian Hueckile õigusteaduse magistri
ja doktorikraadi andmisega Tartu ülikoolis. Käsikirjalised koopiad.
Tartu, 17. nov. 1816-16. veebr. 1817
2. Joachim Christian Hueckile kolleegiuminõuniku nimetuse andmise
tunnistus. Trükitud blanketil allkirjadega.
Peterburi, 27. juuni 1830.
4 l
Vene ja saksa k.
Pitser hävinud.
End. nr.: F 60, s. 19.
- 22 1. Johann Eduard Lehmanni vande tunnistus immatrikuleerimisel Tartu
ülikooli.
15. jaan. 1831, 25. okt. 1832
Rektor J. J. F. W. Parroti ja prorektor J. C. Moieri allkirjadega. Ladina k.
2. Tartu ülikooli meditsiinidoktori diplom Johann Eduard Lehmannile.
Tartu, 7. dets. 1835
1 eksemplar valgel paberil sinise lindiga rektor J. C. Moieri ja dekaani A. F. Huecki
allkirjadega; 3 eksemplari hallil paberil, allkirjadeta.
5 l.
End. nr.: F 60, s. 18.

V Materjale Parrotite kohta**1. Kirjad seoses G. F. Parroti elu ja tegevuse uurimisega**

- Gerike, H. 1 kiri (koopia) F. Mülhenheimile vt s. 30, l. 3-4.
- 23 Mülhenheim, Frédéric
2 kirja Lucien Rudraufile.
Montbéliard, 12.-18. mai 1967
2 l.
Prantsuse k.
R. Rudrauf – TÜ prof. 1922-1939
- 24 Mülhenheim, Frédéric
62 kirja Voldemar Vagale. Käsi- ja masinakirjas.
Montbéliard, 27. mai 1967-27. märts 1971
101 l.
Prantsuse k.
F. Mülhenheimi kirju V. Vagale vt. ka s. 29, l. 22-24 ja s. 34, l. 8, 38, 40, 42 ja 44.
- 25 Parrot, André
L'inspecteur General des Musées du Louvre.
1 kiri Voldemar Vagale. Masinakirjas allkirjaga.
15. juuni 1967
1 l.
Prantsuse k.
- 26 Zinsmaier
1 kiri Frédéric Mülhenheimile. Kserokoopia.
18. sept. 1967
1 l.
Saksa k.

2. Parrotite elu ja tegevust puudutavad käsikirjad, trükised, lõigendid, kserokoopiaid

- 27 1. Vaga, Voldemar
G. F. Parrot (1767-1852) jt artikleid Parroti rahvusliku päritolu ja ta nime küsimuses. Masina- ja käsikirjas.
 9. märts-[aug.-sept. 1967]
 Lisa l. 1: V. Vaga kiri TÜ rektorile. 17. märts 1967.
2. Lõigendeid V. Vaga jt artiklitest seoses G. F. Parroti rahvusliku päritolu ja nime probleemiga.
 2. juuli-15. sept. 1967
 50 l.
 End. nr.: F 60, s. 3, l. 9-18 ja l. 1.
- 28 1. Mülhenheim, Frédéric
 Un Francais illustre Georges Frédéric Parrot de Monbéliard. Artikkel masinakirjas. [1967].
2. Duvernoy, René
 1 kiri F. Mülhenheimile. Kserokoopia. Pariis, 25. apr. 1967
3. Väljavõtte teosest: Goguel, J. Hommes connus dans le monde savant en France.... Paris, 1864. Kserokoopia.
 12 l.
 Prantsuse k.
- 29 1. Liste des Emigrés et absents de la Commune de Montbéliard. An II de la Republique. Kserokoopia ja väljavõtted masinakirjas Montbéliardi linnaarhiivist F. Mülhenheimi käsikirjaliste täiendustega.
2. Etat général des particuliers de cette commune qui sont absents (nov. 1793-). Väljavõtte Montbéliardi linnaarhiivist. Kserokoopia F. Mülhenheimi käsikirjaliste täienduste ja kirjaga V. Vagale.
 Koopiad u. 1967
 26 l.
 Prantsuse k.
- 30 Hoppe, Brigitte
 Zu Parrot [Georg Friedrich]. Kserokoopia ja masinakirjakooopia.
 München, [u. 1968]
 4 l.
 Saksa k.
 L. 3 ja 4 H. Gericke' kaaskiri F. Mülhenheimile.
- 31 Kudu, E., Ääremaa, K., Vürst, P.
 Artikleid G. F. Parroti ja J. J. F. W. Parroti kohta *Eesti Looduses*. (Üksiknumber 1971, nr. 1 ja separaat 1982, nr. 9, lk. 569-571).

Säiliku nr.	Kirje
32	<p>G. F. Parroti elu ja tegevuse ning tema mälestuse jäädvustamisega seotud lõigendid ajalehtedest <i>Edasi</i> ja <i>Tartu Riiklik Ülikool</i>. Kogunud Elsa Kudu. 23. juuni 1967-18. veebr. 1970, 26. aug. 1982 11 l.</p>
33	<p>G. F. Parroti elu ja tegevuse ning tema mälestuse jäädvustamisega seotud lõigendid ja kserokoopia Montbéliardi jt Prantsusmaa ajalehtedest. Kogunud ja märkmetega varustanud F. Mülhenheim. Juuni 1936; 1967-3. dets. 1969 10 l. Prantsuse k.</p>
34	<p>1. G. F. Parroti sünnilinna Montbéliardi puudutavate trükikatkendite (1817-1967) ja arhiiviväljavõtete kserokoopiaid F. Mülhenheimi käsikirjaliste täiendustega. 2. Montbéliardi vaadetega kaardid ja voldik F. Mülhenheimi sõnumitega V. Vagale, koopiaid Montbéliardi plaanidest ja geograafilistest kaartidest F. Mülhenheimi ja V. Vaga käsikirjaliste täiendustega. Koopiad u. 1967-1970 45 l. Prantsuse k. L. 8, 38, 40, 42 ja 44: F. Mülhenheimi kirjad V. Vagale.</p>
35	<p>G. F. Parroti teoste (1835-1840) tiitellehtede ja tekstikatkendite kserokoopiaid Montbéliardi Avaliku Raamatukogu raamatutest. Koopiad [1967] 10 l.</p>
36	<p>Tartu Riikliku Ülikooli korraldatud Georg Friedrich Parroti 200. sünniaastapäeva tähistamise konverentsi (1.-2. juuli 1967) kutse koos kavaga. Rotaprint. 1967 4 l. Eesti ja vene k.</p>
36a	<p>Société d'Émulation de Montbéliard. Bulletin et Memoires, vol. 67. Trükis. 1969. 83 lk. Prantsuse k.</p>
36b	<p>Mülhenheim, Frédéric Georges Frédéric Parrot (1767-1852). Kserokoopia trükisest. Montbéliard, [1975 või hiljem] 68 lk. Prantsuse k.</p>

Säiliku nr.	Kirje
-------------	-------

- 36c Dianoux, Hugues-Jean
Georges Frédéric Parrot. Kserokoopia trükisest.
[1985 või hiljem]
Lk. 144-171
Prantsuse k.
Autori käsikirjal. parandustega.

3. Parrotite materjalide üleandmisega seotu

- 37 Akt ja kiri seoses Parroteid puudutavate materjalide üleandmise ja säilitamisega Tartu Üikooli Raamatukogus.
[Tartu], 1. juuli 1964; 19. juuli 1967
2 l.

Sellesse inventaranimistusse on kantud 40 säilikut numberitega 1-37 ja s. 36a, 36b,
36c.

Fondi korrastas ja nimistu koostas 1972. a. A. Teringu koostatud nimistu alusel van. bibliograaf I. Loosme.

Tartu, 2. dets. 1988